

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöprövningsdelegationen

MISSIV
2014-07-16

Diarienummer
551-38296-2013
Dossienummer
1466-1140

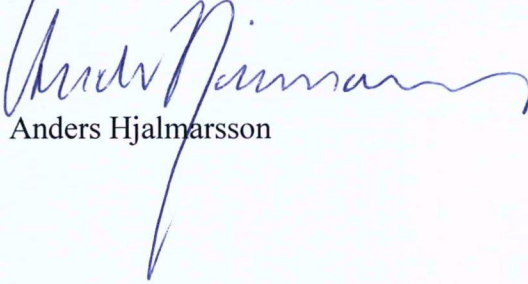
Sida
1(1)

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Överlämnande av beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län skickar härmed, i enlighet med 11 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt 1 kap. 29 § industriutsläppsförordningen (2013:250), delegationens beslut den 16 juli 2014 (dnr 551-38296-2013) till Naturvårdsverket.

Miljöprövningsdelegationen vill särskilt uppmärksamma Naturvårdsverket på att beslutet rör en industriutsläppsverksamhet.

Anders Hjalmarsson

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT
2014-07-16

Diarienummer
551-38296-2013
Dossienummer
1466-1140

Sida
1(26)

Gäsene Biovärme AB
Alingsåsvägen 32
524 41 Ljung

Tillstånd till biogasanläggning på fastigheten Fröstorps 3:22 i Herrljunga kommun

Kod i industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU): 5.3

Kod i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251): 90.406 (B) 40.10 (B)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Gäsene Biovärme AB, med organisationsnummer 556944-6114, tillstånd till att uppföra och driva en biogasanläggning med uppgraderingsanläggning på fastigheten Fröstorps 3:22 i Herrljunga kommun.

Tillståndet omfattar en biogasanläggning för framställning av biogas genom rötning av högst 31 000 ton organiskt lättnedbrytbart substrat per år.

Anläggningen ska lokaliseras enligt alternativ 1 i ansökan (se bilaga 1).

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljöprövningsdelegationen beslutar att en statusrapport enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250) inte krävs för den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Villkor

Allmänt

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet om inte annat framgår av nedanstående villkor.
2. Verksamhetsområdet för biogasanläggningen ska vara inhägnat och försett med stängselgrind. När anläggningen är obemannad ska grinden vara låst.

Rötningsanläggningen

3. Mottagning av flytgödsel från Fröstorps gård ska ske genom pumpning i ledning. Returtransport av rötda flytgödsel till Fröstorps gård ska ske på motsvarande sätt. Ledningarna ska anläggas snarast möjligt, dock senast

tre år efter att tillståndet tagits i anspråk.

4. Vid anläggningen får följande substrattyper tas emot och behandlas

Substrattyp	Avfallskod
Stallgödsel	02 01 06
Avfall från tillverkning av mejeriprodukter	02 05

Mottagning och behandling av annat substrat än ovanstående får ske efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

5. Mottagning och förvaring av avfall ska ske så att luktstörningar undviks.

Behållare för pumpbart avfall ska vara försedda med tätt lock alternativt utgöras av slutna tankar.

Luft från samtliga anläggningsdelar som kan orsaka luktolägenheter ska samlas in och ledas genom filter som effektivt begränsar störande lukt.

I de fall luktolägenheter av betydelse ändå uppstår ska åtgärder vidtas så att störningarna minimeras senast inom den tid tillsynsmyndigheten bestämmer.

6. Anläggningen ska vara försedd med tät efterrötkammare med gasuppsamling och avledning till gashanteringssystemet. Efterrötkammaren ska utformas och dimensioneras så att det säkerställs att gasproduktionen avstannar innan rötresten leds till rötrestlagret.
7. Verksamheten ska bedrivas så att minsta möjliga metanläckage uppstår från anläggningen.

Vid överproduktion av gas eller vid driftstörning ska gasen facklas av eller förbrännas, så att emissionerna blir så låga som möjligt och inte ger upphov till olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Utsläpp till mark och vatten

8. Verksamheten vid biogasanläggningen ska drivas så att förorening av mark samt yt- och grundvatten inte uppkommer. Spill ska omedelbart omhändertas.
9. Området kring rötkamrarna ska vara utformat på sådant sätt att omgivningen inte kan förorenas av substrat som vid eventuell överjäsning eller incident läcker ut från rötkamrarna. Vid driftstörningar ska erforderliga saneringsåtgärder omedelbart vidtas.
10. Avloppsvatten från tvätt av fordon ska omhändertas på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Detta av-

loppsvatten får inte ledas till ytvatten. Metod för omhändertagande av detta avloppsvatten får väljas efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Lagring och transport av rötrest och stallgödsel

11. Lagring av rötrest ska ske i behållare med fast tak som effektivt förhindrar ammoniakavgång och störande lukt.
12. Vägtransporter av substrat till biogasanläggningen samt vägtransport av rötrest till lager på andra fastigheter ska huvudsakligen ske vardagar mellan kl. 7.00 och 18.00.

Vägtransporterna ska ske med transportfordon utformade så att spill inte uppkommer.

13. Leverans av rötrest ska åtföljas av aktuella analysresultat av växtnäringsinnehållet i rötresten.

Buller

14. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdena, får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än
vardagar utom helgdagar kl. 7–18 50 dBA
nattetid kl. 22–7 40 dBA
övrig tid 45 dBA

Om ljudet från verksamheten innehåller impulsljud eller hörbara toner ska de ovan angivna värdena sänkas med 5 dBA.

Momentana ljud nattetid (kl. 22–7) får utomhus vid bostäder högst uppgå till 55 dBA.

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Om ett värde överskrids ska omedelbara åtgärder vidtas så att värdet kan innehållas senast vid den tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Kemiska produkter och farligt avfall

15. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras inklusive förvaras så att spill och läckage förhindras. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena och försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att regnvatten inte samlas. Vid lagring i tankar eller behållare ska uppsamlingsvolymen inom respektive invallning minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volym. Tankar och cisterner ska vara försedda med skydd

mot överfyllning.

Kontroll av verksamheten

16. Analyser av rötrestens innehåll av kväve och fosfor ska ske minst en gång per år eller vid ändring av substratets sammansättning som kan medföra förändringar i rötrestens innehåll av kväve och fosfor.
17. Journal ska föras avseende rötrestens destination och omfatta mängd och mottagare. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.
18. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att verksamheten har tagits i drift.
19. Senast sex månader efter att biogasanläggningen har tagits i drift ska en beredskapsplan och anpassad utrustning finnas för hantering av risker inklusive hantering av material vid en eventuell överjäsning i rötkammaren.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende

- D1. mottagning av nya substrattyper
- D2. dagvattenhanteringen inom anläggningen
- D3. metangasläckage från gasuppgraderingsanläggning

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång senast tre år efter det att detta beslut vunnit laga kraft. Annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Igångsättningsmedgivande och verkställighet

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandena om igångsättningsmedgivande och verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk först när det vunnit laga kraft.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelse om detta beslut införs inom tio dagar från datum för be-

slutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Alingsås Tidning/Elfsborgs Läns Tidning, Borås Tidning och Göteborgs-Posten.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Gäsene Biovärm AB (i fortsättningen kallat Bolaget) ansöker om tillstånd till en biogasanläggning på fastigheten Fröstorp 3:22 i Herrljunga kommun. Bakgrunden till ansökan är att ett antal lantbrukare tillsammans med Gäsene Mejeri under några år har diskuterat frågan om och hur mejeriets användning av olja skulle kunna ersättas av biogas. Gäsene Mejeri använder för sin produktion av ost cirka 200 m³ eldningsolja per år. Den planerade biogasanläggningen ska förse mejeriet med energi motsvarande dagens användning av olja.

Bolaget har bildats för att driva den planerade biogasanläggningen. Bolaget ägs av lantbrukare i Gäsene och Gäsene Mejeri. Anläggningen ska beskickas med gödsel från fyra närliggande gårdar (Fröstorp, Gudmundstorp, Göttestorp och Hägdene) samt med vassle från mejeriet. För att täcka mejeriets energibehov beräknas 20 000 ton nötflytgödsel behövas som substrat in i anläggningen. För att möjliggöra framtida ökning av produktionen samt försäljning/förädling av energi för andra ändamål såsom elproduktion och/eller fordonsgas söks dock tillstånd till att få beskicka med totalt 30 000 ton gödsel samt 1 000 ton vassle om det visar sig att det finns en marknad för att avsätta ytterligare gasproduktion.

Tidigare tillståndsbeslut

Verksamheten har inte tidigare tillståndsprovats enligt miljöskyddslagstiftningen.

Samråd

Samråd om verksamhetens inverkan på omgivningen har skett enligt 6 kap. miljöbalken. Verksamheten medför betydande miljöpåverkan enligt 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 22 november 2013. Efter kompletteringar har ansökan kungjorts i ortstidningarna Alingsås Tidning/Elfsborgs Läns Tidning, Borås Tidning och Göteborgs-Posten och remitterats till Bygg- och miljönämnden i Herrljunga kommun, Herrljunga Räddningstjänst och Trafikverket.

Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen, Bygg- och miljönämnden, Trafikverket samt Lars-Göran Björkegren med flera. Bolaget har bemött yttrandena.

Klassificering av verksamheten

Verksamheten klassificeras enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), förkortad MPF, enligt följande verksamhetskoder.

- 90.406 (B), det vill säga anläggning för att återvinna, eller en anläggning för att återvinna eller bortskaffa, annat avfall än farligt avfall genom biologisk behandling, förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning, behandling av slagg eller aska eller fragmentering av metallavfall, om
 1. den tillförda mängden avfall är större än 18 500 ton per kalenderår, eller
 2. den tillförda mängden avfall är större än 25 000 ton per kalenderår och verksamheten består av endast anaerob biologisk behandling (29 kap. 50 § MPF)
- 40.10 (B), det vill säga anläggning för framställning av mer än 150 000 kubikmeter gasformigt bränsle per kalenderår (21 kap. 2 § MPF)

Verksamheten omfattas även av industriutsläppsförordningen (2013:250).

Yrkanden

Bolaget ansöker om tillstånd för

- nyetablering av biogasanläggning med en produktion av cirka 430 000 normalkubikmeter rågas per år
- biologisk behandling av maximalt 31 000 ton avfall per år med följande avfallskoder

Avfallkod	Avfallstyp
02 01 06	Gödsel
Avfallskod som börjar med 02 05	Avfall från tillverkning av mejeriprodukter

Bolaget yrkar även på igångsättningsmedgivande och verkställighetsförordnande.

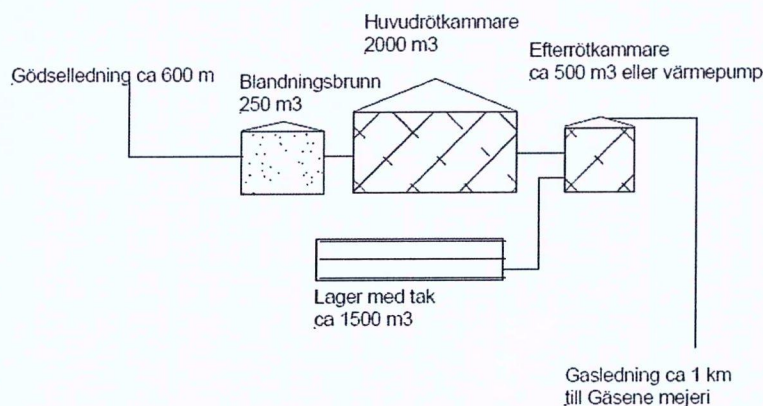
Bolagets beskrivning av verksamheten

Planerad verksamhet

Anläggningen kommer att behandla maximalt 30 000 ton gödsel samt 1 000 ton vassle. Huvuddelen av gödseln finns på Fröstorps gård. Därifrån kommer gödseln att pumpas i en nedgrävd gödselledning. Rötrest kommer att pumpas tillbaka till Fröstorp. Övrig gödsel och vassle transporteras med modern tankbil som minimerar lukt och risk för läckage. När tankbilen tömt gödsel vid anläggningen tas rötrest i retur tillbaka till den gödsellevererande gården.

Anläggningen matas från en blandningsbrunn med gastätt lock i betong. Beskickning till rötkammaren sker flera gånger om dagen. Rötkammaren byggs i antingen betong eller syrafast stål och isoleras. Planerad röt-kammarvolym är 2 000 m³. Rötkammaren är totalomrörd och värms upp med hjälp av värmewäxling av värme från utgående rötrest samt med gaspannan på anläggningen. Två alternativa lösningar övervägs antingen med eller utan efterrötkammare. I det fall efterrötkammare inte kommer att installeras, värmewäxlas rötresten med hjälp av en värmepump. Man kan säga att den aktivt kyls för att avstanna utrötningen. Den typen av systemlösning ger en smart och energieffektiv uppvärmning av rötkammaren. I det fall då efterrötkammare finns, används den som värmewäxlingsbrunn och där sker av-svalning av rötat substrat innan substratet når lagret. Efterrötkammaren har gasuppsamling. Värmen från rötresten används således i båda alternativen för att värma upp inkommande substrat.

Slutlagret är en täckt gödselbrunn planerad till 1 500 m³. Den planeras med ett tak av gummiduk anpassat till gödselbehållare. Då slutlagret är täckt kommer ingen luftturbulens att röra om ytan på rötresten. Det minskar am-moniakemissionerna från lagret.

Flödesschema över den planerade biogasanläggningen

Gaslager finns i anläggningen motsvarande 500–1000 m³ (vilket utgör max-imalt ett dygns gasproduktion). Den producerade gasen kyls i en mark-slinga. Därefter kyls den aktivt via en kyltork och/eller absorptionstork. Detta för att förhindra kondensutfällning i ledningen och minimera drifts-och arbetskostnader i samband med transport av gas. Därefter fläktas gasen i ledning till Gäsene Mejeri. I mejeriet förbränns gasen i en gasbrännare och producerar den ånga som mejeriet behöver för sin process. Anläggningen utrustas med fackla eller gaspanna som kan förbränna hela effektprodukt-ionen av gas från anläggningen.

Total energiproduktion i anläggningen vid en beskickning på 20 000 ton flytgödsel beräknas till 2 500 MWh per år med ett gasflöde på 426 000 Nm³ vilket motsvarar 50 m³ per timme. Det är detta som är grundscenariot i an-läggningens drift och det är också så som anläggningen kommer startas.

Beskickas anläggningen med total ansökt mängd på 30 000 flytgödsel och 1 000 ton vassle beräknas istället energiproduktionen till cirka 4 000 MWh.

Risk för spill av gödsel eller rötrest på anläggningen anses som liten. Ytan där biogasanläggningen står, och där tankbilar lossar och lastar, kommer att vara hårdgjord. Eventuellt spill kommer att samlas upp och ledas till blandningsbrunn eller slutlager beroende på placering av dessa. Dagvatten från dagavlopp kommer att ledas till en infiltrationsdamm där grövre partiklar sjunker till botten. Dammen töms med jämna mellanrum. Vid ett oförutsett utsläpp kan utloppet till Silverbäcken stängas.

Lokalisering

Anläggningen kommer att placeras på Fröstorp 3:22 cirka 100 meter från vägen och uppta en yta på cirka 30 × 60 meter. Området är idag betesmark/åker.

De närmaste bostadshusen ligger på cirka 480 meters avstånd från den planerade anläggningen (Fröstorp 1:5 och Fröstorp 2:7). Närmaste tätort är Gäsene.

Av markanvändningskartan i kommunens översiktsplan framgår att det finns ett yttre skyddsområde för vattentäkt samt ett vägreservat i anslutning till den planerade verksamheten. Lokaliseringen berörs inte i övrigt av några områdesbestämmelser. Enligt Länsstyrelsens digitala GIS-tjänst finns fornlämningar, kulturmiljö, regionalt värdefulla odlingslandskap samt yttre skyddsområde för vattentäkt registrerade inom området för den planerade verksamheten. Kulturmiljöområdet kring Fröstorps gård avser en brons- och järnåldersmiljö. De närmaste Natura 2000-områdena, art- och habitatdirektivet, är Mollungen cirka 7,5 km sydost om den planerade verksamheten. Verksamheten bedöms inte påverka dessa objekt negativt.

Miljökonsekvensbeskrivning

Alternativa lokaliseringar

Två huvudsakliga alternativ har utretts. Vid samråden med närboende har ytterligare alternativ diskuterats. Vald lokalisering ger möjlighet att pumpa gödsel och minimera transporterna med lastbil. Marken är lämplig att bygga på och det är bra förhållanden för att gräva pumpledning till gården och inga känsliga hinder att passera. Transportavståndet i gasledningen till mejeriet blir rimligt. Det andra alternativet uteslöts på grund av att placeringen kommer närmare bostadshus som idag inte ligger så nära gården. Det blir längre pumpledning av gödsel och gödselledningen ska passera en bäck. Fastighetsägaren var tveksam till att sälja mark.

Miljömål

Den planerade verksamheten berör huvudsakligen följande miljömål: Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning, Ingen övergödning samt God bebyggd miljö. Den planerade verksamheten ligger helt i linje med samtliga dessa miljömål.

Miljö kvalitetsnormer

I anslutning till området för den planerade verksamheten finns en grundvattenförekomst. Miljö kvalitetsnormen för vattenförekomsten är ”God kemisk grundvattenstatus” samt ”God kvantitativ status”. I området finns även ett vattenskyddsområde. Den planerade verksamheten bedöms inte påverka de beskrivna vattenområdena negativt.

Förutsedd miljöpåverkan

Utsläpp till luft

Gödsel från djurproduktion avger metan till atmosfären. Metan är en aggressiv och potent växthusgas. Genom biogasanläggningen kommer det metan som bildas i stället att tas om hand. Den producerade gasen kommer att användas för uppvärmning av mejeriets processer och därmed ersätta olja motsvarande 200 m³. Biogasproduktion från gödsel har därmed en dubbel miljönytta. Den planerade anläggningen bidrar således till en minskning av metanutsläppen till luft. Skälet är dels att olja kan bytas ut mot biogas och dels att den spontana metanavgången från gödseln istället nyttiggörs.

Det som möjligen kan lukta i anläggningen är nötgödsel på väg in i anläggningen. Därför kopplas mot mottagningsstanken en fläkt som säkerställer ett svagt undertryck i tanken. Både mottagningsstanken och slutlager kommer att vara anslutna till biofilter. Flytande substrat levereras under ytan i blandningsbrunnen och ger därmed minimal luftväxling med atmosfären. Blandningsbrunnen är förbunden med ett biofilter som har god kapacitet att hantera luftväxling från inpumpad mängd substrat (30 m³ per timme). När rötrest hämtas från slutlager kopplas bilen upp mot biofiltret och motsvarande mängd luft leds från tankbil till biofilter. Biofiltret är ett organiskt filter med barkflis och torv. Eventuellt kan mindre mängder halm blandas in. Det bör då vara kornhalm för att få maximal aktiv yta. Filtret förses med en dränering i botten med återföring till blandningsbrunnen. Vidare ges möjlighet att sprinkla/vattna under regnfattiga/varma perioder.

För rötresten visar både forskning och olika utredningar att olägenheter med lukt minskar med rötad gödsel. Den rötade gödseln kommer således att lukta mindre vid spridning på åkermark jämfört med om gödseln inte hade rötats. Detta är också praktiska erfarenheter från befintliga biogasanläggningar.

Utsläpp till vatten

Vid eventuell rengöring av blandningsbrunn, rötkammare samt vid tvätt av fordon kommer spillvattnet att tas omhand och ledas till rötrestlagret. Likaså tas dagvatten runt rötkammare, efterrötkammare och blandningsbrunn omhand och leds till rötrestlagret.

Buller

Produktionen av biogas är en i huvudsak tyst verksamhet. Under tillverkningsprocessen är blandning och pumpning av substrat bullerkällor. Buller

från biogasproduktionen torde inte anses som störande i någon större omfattning för omgivningen.

Buller från transporter kommer att öka i och med transport av substrat till anläggningen och transport av rötrest från anläggningen. Transport med tankbil får dock anses innebära störningar i mindre skala i form av buller. Varje transport, där tankbilen anländer, lastar av och på, beräknas ta högst en halvtimme. Då antalet transporter per vecka är få, kommer störningar i form av buller från transporter att kunna minimeras till några timmar per vecka.

För att minska transportbehovet på väg, och därmed buller, kommer all gödsel från Fröstorp att pumpas i gödselledning till biogasanläggningen. Övrig gödsel samt vassle kommer att transporteras till biogasanläggningen med tankbil. Transporterna kommer att ske med full last för att begränsa antalet transporter. Transporterna kommer att ske dagtid och i möjligaste mån undvikas under helger.

Transporter

Huvuddelen av gödseln finns på Fröstorps gård. Därifrån kommer gödseln att pumpas i en nedgrävd gödselledning. Övrig gödsel samt vasslen kommer att transporteras med modern tillsluten tankbil som minimerar lukt och risk för läckage. Tankbilen rymmer cirka 40 m³. Denna storlek är vald för att minimera antalet transporter. Efter att tankbilen lossat gödsel lastas rötrest för returtransport tillbaka till den gödsellevererande gården. Det kommer således inte att gå några tomma transporter från anläggningen.

Transporter av substrat och rötrest sker med tankbil för att begränsa antalet transporter. I de fall där det är mer logistiskt fördelaktigt, för att minska antalet transporter, kan det bli aktuellt att rötrest hämtas med gödseltunna som sedan körs direkt till gödselspridning på åkermark. Transporterna med tankbil är begränsade, 2–3 stycken per vecka i grundscenariot (20 000 ton flytgödsel per år) samt 7–8 stycken per vecka i framtidsscenariot (30 000 ton flytgödsel och 1 000 ton vassle). Transporterna är koncentrerade till ett par tillfällen per vecka och sker på vardagar. Vid transport av substrat in till anläggningen går samtidigt en returtransport med rötrest tillbaka till den gödsellevererande gården.

Energi

Värmen från processen (37°C) kommer att kunna tillvarats genom att den varma rötresten växlas och värmen används till att förvärma inkommande substrat i blandningsbrunnen. Anläggningens interna elbehov beräknas till maximalt 200 000 kWh per år. För att värma anläggningen till fullo kommer en gaspanna att installeras. Den drivs av gasen som produceras på anläggningen. Gaslager finns i anläggningen motsvarande 500–1 000 m³ (vilket utgör maximalt ett dygns gasproduktion).

Beredskap vid driftstörningar och eventuella olyckor

Olycksrisken bedöms som låg trots att gas kommer att produceras på anläggningen. De relativt små volymer som kommer att hanteras och det låga tryck som finns i anläggningsdelarna innebär att det inte föreligger någon risk för explosioner eller andra extrema brandfenomen. Vid ett eventuellt läckage skulle gasmolnet snabbt bli mycket utspädd. En brand kan sannolikt inte uppstå i rötkamrarna då syrehalten är för låg och metanblandningen för hög. För att förhindra driftstörningar kommer anläggningen att ha ett styrsystem samt en processuppföljning och styrning av flödet genom anläggningen. Anläggningen kommer att vara övervakad och kopplad till ett larmsystem med personal i beredskap.

Yttranden

Länsstyrelsen

Det i ansökan föreslagna lokaliseringalternativet 1, huvudalternativet, kan godtas. Inga påtagliga störningar bedöms uppkomma. Med hänsyn till kraven på en lämplig lokalisering finns inte några hinder för tillstånd till verksamheten.

Länsstyrelsen tillstyrker yrkandet om ingångsättningsmedgivande för påbörjande av anläggningsarbeten.

Företrädare för några av de fastigheter som ligger i anslutning till den väg, Fröstorpsvägen, som leder från Ljungs tätort och upp mot den planerade infarten till biogasanläggningen, pekar på risken för störningar från vägtransporterna. Länsstyrelsen konstaterar att det i det första utbyggnadssteget kommer att i genomsnitt gå 2–3 tur- och returtransporter per vecka på Fröstorpsvägen, förutsatt att den östra lokalvägen (väg 1933) inte används alls. Vid fullt utnyttjande av det ansökta tillståndet kommer motsvarande vägtransporter att uppgå till i genomsnitt 7–8 stycken per vecka; även här beräknat efter att den alternativa vägsträckningen inte skulle användas alls. Om Bolaget tar hänsyn till trafikläge och koordinerar transporterna enligt beskrivning i miljökonsekvensbeskrivningen samt föreslagna villkor, får påverkan anses vara acceptabel.

Följande villkor bör meddelas för verksamheten.

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Bolaget angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet om inte annat framgår av nedanstående villkor.
2. Verksamhetsområdet ska vara inhägnat och försett med stängselgrind. När anläggningen är obemannad ska grinden vara låst.

Röttningsanläggningen

3. Mottagning av flytgödsel från Fröstorp Mjölks AB ska ske genom pumpning i ledning. Returtransport av rötad flytgödsel till Fröstorp Mjölks AB ska ske på motsvarande sätt.

Motivering

Bolaget har i ansökan beskrivit att all tillförsel av flytgödsel från gården Fröstorp och borttransport av rötrest ska ske med pumptransport. Det finns skäl att föreskriva detta i villkor, då en stor del av miljönyttan med verksamheten är att 50–75 % av flödet transporteras på annat sätt än genom vägtransport.

4. Vid anläggningen får följande substrattyper tas emot och behandlas

Substrattyp	Avfallskod
Stallgödsel	02 01 06
Avfall från tillverkning av mejeriprodukter	02 05

Mottagning och behandling av annat substrat än ovanstående får ske efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Motivering

Av tabellen framgår vilka substrat som godkänts vid prövningen och kan behandlas inom ramen för det sökta tillståndet. Då det inte kan uteslutas att ytterligare substrat kan bli aktuella i framtiden, bör andra substrat kunna tas emot efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Om substrat bedöms som direkt olämpliga vid anläggningen, så har tillsynsmyndigheten möjlighet att avslå en sådan ansökan.

5. Mottagning och förvaring av avfall ska ske så att luktstörningar undviks.

Behållare för pumpbart avfall ska vara försedda med tätt lock alternativt utgöras av slutna tankar.

Luft från samtliga anläggningsdelar som kan orsaka luktolägenheter ska ledas genom filter som effektivt begränsar störande lukt.

I de fall luktolägenheter av betydelse ändå uppstår ska åtgärder vidtas så att störningarna minimeras senast inom den tid tillsynsmyndigheten bestämmer.

Motivering

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisar Bolaget åtgärder för att minska riskerna för luktolägenheter. Länsstyrelsen anser att det även är motiverat att föreskriva villkor, då det är ett förekommande problem vid den här typen av verksamhet att luktolägenheter kan uppstå.

6. Verksamheten ska bedrivas så att minsta möjliga metanläckage uppstår från anläggningen.

Vid överproduktion av gas eller vid driftstörning ska gasen facklas av eller förbrännas, så att emissionerna blir så låga som möjligt och inte ger upphov till olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Motivering

Metan har 21–23 gånger starkare klimatpåverkande effekt än koldioxid. Det är därför viktigt att verksamheten bedrivs så att minsta möjliga metanutsläpp sker. För

Utsläpp till mark och vatten

7. Verksamheten vid biogasanläggningen ska drivas så att förorening av mark samt yt- och grundvatten inte uppkommer. Spill ska omedelbart omhändertas.

Motivering

På anläggningen kommer betydande mängder substrat och rötrest att hanteras och förvaras. Olämplig hantering eller olyckshändelse kan leda till växtnärläckage som i sin tur kan leda till miljöbelastning. Av samma anledning är det viktigt att Bolaget

skapar rutiner för att regelbundet rengöra ytor som är förknippade med drift av anläggningen så att föroreningar inte sprids med dagvattnet.

8. Området kring röt-kamrarna ska vara utformat på sådant sätt att omgivningen inte kan förorenas av substrat som vid eventuell överjäsning eller incident läcker ut från röt-kamrarna. Vid driftstörningar ska erforderliga saneringsåtgärder omedelbart vidtas.
9. Avloppsvatten från anläggningsdelar som kan ge upphov till oljeförorening ska passera oljeavskiljare.
10. Avloppsvatten från tvätt av fordon ska omhändertas på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Detta avloppsvatten får inte ledas till ytvatten. Metod för omhändertagande av detta avloppsvatten får väljas efter godkännande av tillsynsmyndigheten.
11. Spillvatten från personalutrymmen ska renas i en avloppsanordning innan det renade vattnet får släppas ut till ytvatten. Avloppsanordningen ska dimensioneras för att kunna behandla minst 1 m³ hushållspillvatten per dygn och ska bestå av trekammarbrunn, markbädd och fosforfilter. Avloppsanläggningen ska placeras och utformas så att den inte riskerar att förorena yt- eller grundvatten.

Annan metod för rening av spillvatten från personalutrymmen får väljas efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Lagring och transport av rötrest och stallgödsel

12. Lagring av rötrest ska ske i behållare med fast tak som effektivt förhindrar ammoniak-avgång och störande lukt.

Motivering

Drivkraften att avge ammoniak och kvarvarande metan är normalt sett högre i rötrest än i flytgödsel, vilket grundar sig på att rötrest bland annat uppvisar högre pH-värde och högre andel ammoniumkväve än flytgödsel. Röttningsprocessen medför också att förmågan att spontant bilda svämtäcke är sämre i rötrest än obehandlad flytgödsel. Svämtäcke har dessutom en mer svårförutsägbar effekt än exempelvis taköverbyggnader. Fördelen med någon form av takkonstruktion är dessutom att nederbörd kan ledas av utan att hamna i lagringsutrymmet och blandas med rötresten. Därmed undviker man att viktig lagringskapacitet tas i anspråk för att lagra nederbörd.

13. Vägtransporter av substrat till biogasanläggningen samt vägtransport av rötrest till lager på andra fastigheter ska ske vardagar mellan kl. 7.00 och 18.00.

Vägtransporterna ska ske med transportfordon utformade så att spill inte uppkommer.

I de fall olägenheter av betydelse uppstår på grund av transporter ska åtgärder för att minimera störningarna vidtas senast inom den tid tillsynsmyndigheten bestämmer.

14. Leverans av rötrest ska åtföljas av aktuella analysresultat av växtnäringssinnehållet i rötresten.

Motivering

Kunskap om växtnäringssinnehållet i rötresten är ett viktigt redskap för att kunna planera och tillföra lämplig giva vid spridning på åkermarken. Normalt har rötrest från en biogasanläggning med substrat från olika leverantörer, egenskaper som skiljer sig från de enskilda ingående substraten.

Buller

15. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdena, får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än vardagar utom helgdagar kl. 7–18 50 dBA

nattetid kl. 22–7	40 dBA
övrig tid	45 dBA

Om ljudet från verksamheten innehåller impulsljud eller hörbara toner ska de ovan angivna värdena sänkas med 5 dBA.

Momentana ljud nattetid (kl. 22–7) får utomhus vid bostäder högst uppgå till 55 dBA.

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Om ett värde överskrids ska omedelbara åtgärder vidtas så att värdet kan innehållas senast vid den tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Motivering

Föreslagna bullervärden överensstämmer med vad som brukar föreskrivas för liknande verksamheter.

Kemiska produkter och farligt avfall

16. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras inklusive förvaras så att spill och läckage förhindras. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena och försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att regnvatten inte samlas. Vid lagring i tankar eller behållare ska uppsamlingsvolymen inom respektive invallning minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volym. Tankar och cisterner ska vara försedda med skydd mot överfyllning.

Kontroll av verksamheten

17. Analyser av rötrestens innehåll av kväve och fosfor ska ske minst en gång per år eller vid ändring av substratets sammansättning som kan medföra förändringar i rötrestens innehåll av kväve och fosfor.

Motivering

Med information om växtnäringsinnehåll i använda gödselmedel kan tillförseln av växtnäring vid spridning på åkermarken anpassas till gällande föreskrifter, markens egenskaper och grödornas upptagningsförmåga. Utan sådan information riskerar man exempelvis att överskrida den tillåtna mängden tillförd fosfor vid spridning och därmed öka risken för läckage av näring till vattendragen. Om för låg giva ställs in kan det i sin tur leda till att de odlade grödornas behov inte tillgodoses.

18. Journal ska föras avseende rötrestens destination och omfatta mängd och mottagare. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.
19. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att verksamheten har tagits i drift.
20. Senast sex månader efter att biogasanläggningen har tagits i drift ska en beredskapsplan och anpassad utrustning finnas för hantering av risker inklusive hantering av material vid en eventuell överjäsning i rötkammaren.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- D1. Vägtransporter (villkor 13)

Motivering

Under samrådsskedet har farhågor från närboende nämnts angående vägtransporternas påverkan vid Fröstorpsvägen i anslutning till biogasanläggningen. Länsstyrelsen föreslår villkor 13, men anser att det finns skäl att förbehålla tillsynsmyndigheten möjlighet att vid behov besluta om ytterligare villkor.

Bygg- och miljönämnden i Herrljunga kommun

Det är viktigt att Bolaget är medvetet om kraven på svämtäcke på de externa brunnarna där rötresterna förvaras.

Trafikverket

Det är positivt att projektet har minimerat transporterna med lastbil. Med tanke på relativt låga fordonsrörelser, 7–8 per vecka, och att alla berörda vägar har bärighetsklass 1, har Trafikverket inga synpunkter.

Lars-Göran Björkegren med flera boende längs Fröstorpsvägen

Placeringsmässigt är lokaliseringalternativ 1 en avsevärd bättre placering än alternativ 2, även om man helst hade sett att anläggningen placerades på "kommunens mark", vilken fanns med i diskussionen. Vad gäller transporter till och från anläggningen föreslås att Bolaget ska överväga att bygga en egen väg till anläggningen från "Hudenevägen". Det blir den absolut närmaste vägen. Den nuvarande tänkta vägen kommer troligtvis aldrig att klara sig från betydande tjälskador och då kommer inte lastbilen fram.

Bolagets bemötande av yttranden

Länsstyrelsens yttrande

Villkor 2

Bolaget yrkar att villkoret stryks. Biogasnormen 2012 (branschföreskrifter) föreskriver inga krav på inhägnad av biogasanläggning, vilket innebär att det inte är motiverat ur säkerhetssynpunkt med en inhägnad. I tidigare beslut som Miljöprövningsdelegationen beviljat gårdsbaserade biogasanläggningar av samma omfattning som Bolagets anläggning, har detta villkor inte funnits med. Bolaget kommer att låsa teknikbod och gasventiler men anser inte att högre krav ska ställas på Bolaget jämfört med andra gårdsbaserade biogasanläggningar, då en inhägnad medför ökade kostnader.

Villkor 3

Bolaget yrkar att villkoret stryks. Det finns såväl ekonomiska som miljömässiga drivkrafter för Bolaget att kunna pumpa gödseln. Dels för att det blir billigare jämfört med vägtransport, dels för att minska koldioxidutsläppen samt belastningen på vägen. Det är dock inte rimligt att villkora om pumpning. I tidigare beslut som Miljöprövningsdelegationen beviljat biogasanläggningar, till vilka det transporteras gödsel från flera gårdar, har detta villkor inte funnits med. Högre krav ska inte ställas på Bolaget jämfört med andra biogasanläggningar. Pumpning av gödsel och rötrest är en relativt ny teknik och erfarenheten är begränsad. Torrsubstanshalten i gödseln

har betydelse för möjligheten att pumpa. På vintern kan det bli problem om det fryser i ledningen. Därför måste man få prova sig fram med pumptekniken utan att vara styrd av villkor. Det måste finnas möjlighet att transportera gödsel och rötrest med vägtransport om det under vissa tider inte skulle gå att pumpa.

Villkor 5

Bolaget yrkar på ett förtydligande i villkoret genom att meningen ”Luft från samtliga anläggningsdelar som kan orsaka luktolägenheter ska ledas genom filter som effektivt begränsar störande lukt” ändras till ”Luft från blandningsbrunn och slutlager ska ledas genom filter som effektivt begränsar störande lukt”. Leverantören (Norups Gård) skriver följande i sin anläggningsbeskrivning under avsnittet ”Lukt”: De enda punkter där anläggningen normalt har/kan ha kontakt med atmosfären är blandningsbrunn samt slutlager. I övrigt sker biogasproduktionen under strikt anaeroba förhållanden. Både blandningsbrunn och slutlager kommer att vara anslutna till biofilter. Flytande substrat levereras under ytan i blandningsbrunnen och ger därmed minimal luftväxling med atmosfären. Blandningsbrunnen är förbunden med ett biofilter som har god kapacitet att hantera luftväxling från inpumpad mängd substrat (30 m³ per timme). När rötrest hämtas från slutlager kopplas bilen upp mot biofiltret och motsvarande mängd luft leds från tankbil till biofilter.

Villkor 9

Bolaget yrkar att villkoret stryks. Villkoret är inte relevant eftersom det inte kommer att uppstå något avloppsvatten från anläggningsdelar som kan ge upphov till oljeförorening. Olja från anläggningsdelar ingår i ett slutet system. Vid oljebyte tas oljan omhand i uppsamlingskärl. Därmed finns aldrig någon risk att oljan hamnar i avloppsvatten och oljeavskiljare är därmed inte aktuellt.

Villkor 10

Bolaget yrkar att villkoret ändras till följande lydelse: ”Avloppsvatten från tvätt av fordon ska samlas upp på hårdgjord yta och ledas till blandningsbrunnen eller rötrestlagret.” Bolaget delar Länsstyrelsens uppfattning att avloppsvatten från tvätt av fordon ska omhändertas på ett sådant sätt att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppkommer och att avloppsvattnet inte ska ledas till ytvatten. Genom att samla upp och leda avloppsvattnet från tvätt av fordon till blandningsbrunnen eller rötrestlagret sker hanteringen på ett sätt som inte ger några olägenheter för människors hälsa eller miljön. I tidigare beslut som Miljöprövningsdelegationen beviljat gårdsbaserade biogasanläggningar av samma omfattning som Bolagets anläggning har villkoret formulerats enligt Bolagets förslag.

Villkor 11

Bolaget yrkar att villkoret ändras till följande lydelse: ”Spillvatten från handfat ska ledas till blandningsbrunnen eller rötrestlagret.” Det kommer

inte att finnas några speciella personalutrymmen på biogasanläggningen, förutom ett handfat. Ingen toalett. Spillvattnet från handfattet kommer att ledas till blandningsbrunnen eller rötrestlagret.

Villkor 12

Bolaget yrkar på att villkoret ändras till följande lydelse: "Lagring av rötrest, som ska transporteras till lager på andra fastigheter, ska ske i behållare med fast tak som effektivt förhindrar ammoniakavgång och störande lukt." För att det inte ska råda några tveksamheter kring vilka lager som avses bör villkoret förtydligas med att det enbart avser det lager som bolaget har rådighet över, det vill säga lagret vid biogasanläggningen.

Villkor 13

Bolaget yrkar *i första hand* att villkorets första mening stryks. Det är inte rimligt att villkora om så få transporter som det handlar om (2–3 per vecka för att täcka mejeriets energibehov samt maximalt 7–8 per vecka vid eventuell utökning för försäljning/förädling av energi). Bolagets ambition är att transportererna ska ske mellan kl. 7.00 och 18.00 eftersom det fördyrar att transportera på andra tider. Dock kan det i undantagsfall ske driftstörningar vilket medför att transporter tillfälligt kan behöva ske även under andra tider. Det är dock bolagets ambition att detta inte ska ske, men bolaget anser det inte rimligt att tidpunkterna villkoras.

Bolaget yrkar *i andra hand* att villkorets första mening ändras till "Vägtransporter av substrat till biogasanläggningen samt vägtransporter av rötrest till lager på andra fastigheter ska huvudsakligen ske vardagar mellan kl. 7.00 och 22.00." I tidigare beslut som Miljöprövningsdelegationen beviljat gårdsbaserade biogasanläggningar av samma omfattning som Bolagets anläggning har villkoret formulerats enligt Bolagets förslag. Det finns inte skäl till snävare tidsangivelser, eftersom det handlar om så få transporter.

Delegation D1

Bolaget yrkar att denna delegation stryks. Mot bakgrund av att det handlar om så få transporter är en delegation av detta slag inte rimlig. Eventuella ytterligare villkor grundade på grannars klagomål ger en mycket osäker grund för Bolagets framtida verksamhet. Bolaget planerar sin verksamhet utifrån beskrivningen i ansökningshandlingarna och de villkor som fastställs i beslutet. Men om det tillkommer ytterligare villkor i takt med att grannarna klagar blir det ohållbart att bedriva en långsiktig verksamhet.

Lars-Göran Björkegren med fleras yttrande

Bolaget uppfattar skrivelsen från de närboende som att det främst är transportererna som man känner oro inför. Bolaget vill därför poängtera att det handlar om ett fåtal transporter per vecka. För att täcka mejeriets energibehov handlar det om 2–3 transporter per vecka, och vid eventuell utökning för försäljning/förädling av energi handlar det om maximalt 7–8 transporter per vecka. Dessa fåtal transporter ska ses i relation till miljönyttan som den

planerade verksamheten ger, med produktion av biogas som ersätter fossila bränslen samt omhändertagande av metan från gödseln, metan som annars utgör en potent växthusgas. Trafikverket har inga synpunkter. Det är viktigt med en levande landsbygd. Det förutsätter företag som ger arbetstillfällen, öppna landskap med mera. Landsbygdsföretagen är beroende av vägtransporter för att bedriva sin verksamhet. I förhållande till nuvarande transporter är ökningen marginell.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Prövningspunkter

Under tiden från det att samrådsprocessen inleddes har miljöprövningsförordningen ersatt avdelning 1 i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, bland annat i de delar som avser prövningspunkter. För biogasanläggningar har en ny prövningspunkt införts. Detta innebär att anläggningen klassificeras enligt 90.406 (B) i stället för den tidigare 90.160 (B). Anläggningen omfattas därigenom även av industriutsläppsförordningen, vilket innebär skärpningar i kraven att tillämpa bästa tillgängliga teknik och redovisa föroreningar.

Miljökonsekvensbeskrivning

Bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Efter gjorda kompletteringar uppfyller den inlämnade miljökonsekvensbeskrivningen kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Industriutsläppsförordningen

Miljöprövningsdelegationen bedömer att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten avses bedrivas och att det därför inte krävs en statusrapport enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen.

Tillåtlighet

Miljöprövningsdelegationen delar i allt väsentligt Länsstyrelsens bedömning vad gäller verksamhetens tillåtlighet och förslag till villkor. Länsstyrelsens förslag till reglering av tillståndets omfattning, villkor och övriga regleringar är i stort rimliga utifrån verksamhetens miljöpåverkan och de risker som verksamheten medför.

Från naturvårdssynpunkt finns inget hinder mot ledningsdragningen mellan biogasanläggningen och Fröstorps gård respektive mellan biogasanläggningen och Gäsene Mejeri. Miljöprövningsdelegationen vill dock poängtera att det utöver detta tillstånd kan krävas andra tillstånd, dispenser etcetera (se även nedan under rubriken *Information*), till exempel från Länsstyrelsen eller kommunen.

Tillståndets omfattning

Det är inte klart om ansökan även omfattar en framtida uppgraderingsanläggning. Bolaget har inte i sina yrkanden angett att en uppgraderingsanläggning ingår, medan det i ansökan anges att huruvida ”dessa framtida ökningarna kommer till stånd beror på utvecklingen av energipriserna och teknikutvecklingen för uppgradering av rågasen samt lokal och regional marknad för fordonsgas. Sannolikt dröjer det åtminstone 4–5 år.” För att undvika att Bolaget inom några år ånyo behöver söka tillstånd för en uppgraderingsanläggning väljer Miljöprövningsdelegationen att tolka ansökan på så sätt att en uppgraderingsanläggning ingår.

Val av plats

Transporterna till och från biogasanläggningen kommer att vara av begränsad omfattning – enligt Bolagets uppgifter som mest ungefär en transport per dag – med liten påverkan på fastigheterna längs Fröstorpsvägen. Under förutsättning att Bolaget följer villkoret om tid för transporter (se nedan) är lokaliseringen av biogasanläggningen med avseende på transporterna förenlig med platsvalsprincipen i 2 kap. 6 § miljöbalken.

Miljö kvalitetsnormer

Med Bolagets åtaganden och de villkor som föreskrivs, är risken liten för att den sökta verksamheten medför försämrade möjligheter att uppnå god ekologisk status i den närliggande vattenförekomsten.

Miljömål

Verksamheten bidrar i sig till att uppnå flera av miljömålen uppnås, varav *Begränsad klimatpåverkan* är det viktigaste.

Villkor

Villkor 2 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 2)

Bolaget hävdar att Miljöprövningsdelegationen i tidigare beslut om tillstånd till gårdsbaserade biogasanläggningar, av samma omfattning som Bolagets anläggning, inte har beslutat om villkor om att verksamhetsområdet ska vara inhägnat och försett med stängselgrind samt låst när anläggningen är obemannad. Det stämmer inte. I flera beslut under senare år har detta villkor funnits med i tillståndet. Se beslut den 22 augusti 2012, dnr 551-29009-2011 (Lövåsa gård), den 17 april 2013, dnr 551-37966-2011 (Torps gård), den 18 april 2013, dnr 551-29532-2012 (Tell Ölanda AB), den 25 september 2013, dnr 551-29415-2012 (Slutgödning i Istrum AB), och den 28 maj 2014, dnr 551-466-2013 (Åkerholmen 1:4 i Falköpings kommun).

Villkoret är närmast att betrakta som standardvillkor. Miljöprövningsdelegationen ser ingen anledning att i detta fall avstå från villkoret.

Villkor 3 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 3)

Pumpning i ledning är ett bärande inslag i ansökan. Därför är det anmärkningsvärt att Bolaget motsätter sig ett villkor om pumpning i ledning. På ett flertal ställen i såväl ansökan som i miljökonsekvensbeskrivningen framhåller man det positiva med att pumpa gödseln, inte minst för att minska transportererna. Miljöprövningsdelegationen delar Länsstyrelsens syn på att en stor del av miljönyttan med verksamheten är att 50–75 % av flödet transporteras på annat sätt än genom vägtransport.

Delegationen anser att villkoret ska kvarstå, men att det ges en tid om tre år från det att tillståndet tagits i anspråk till dess att pumpledningen behöver vara klar. Problem som eventuellt kan uppkomma med pumpledningen löses lämpligen inom ramen för tillsynen.

Villkor 5 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 5)

Miljöprövningsdelegationen ser ingen anledning att ändra det av Länsstyrelsen föreslagna villkoret. Om det inte uppstår luktolägenheter från andra enheter än Bolaget angett, kommer det inte att ställas krav på att luften från andra enheter leds via filter. Den av Länsstyrelsen föreslagna villkorsformuleringen ger bättre utrymme för eventuella ändringar av verksamheten.

Villkor 9 i Länsstyrelsens förslag

Miljöprövningsdelegationen delar Bolagets syn på att villkoret kan utgå.

Villkor 10 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 10)

Miljöprövningsdelegationen anser att det av Länsstyrelsen föreslagna villkoret ska fastställas. Detta ger utrymme för hantering av avloppsvatten på det sätt som Bolaget föreslår, men kan även innefatta andra alternativ. Att avleda avloppsvattnet till rötrestlagret kan vara olämpligt med avseende på korskontamination. Frågor kring smittspridning etcetera hanteras företrädesvis inom ramen för det så kallade abp-lagstiftningen (se nedan under rubriken *Information*), för vilken Jordbruksverket är såväl tillstånds- som tillsynsmyndighet.

Villkor 11 i Länsstyrelsens förslag

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att tillståndskravet för enskilt avlopp regleras i 13 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Villkoret kan utgå, då Bolaget nu redovisat omhändertagande av vatten från handtvätt. Skulle toalett installeras i ett senare skede får ansökan om tillstånd till enskilt avlopp göras hos den kommunala miljönämnden.

Villkor 12 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 11)

Miljöprövningsdelegationen anser att villkoret kan ha den formulering som Länsstyrelsen föreslagit. Tillståndet reglerar endast verksamheten vid anläggningen. Lagring av rötrest på andra gårdar regleras utifrån de tillstånd,

anmälningar och/eller generell lagstiftning som är tillämpbara på den enskilda gården.

Villkor 13 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 12)

Miljöprövningsdelegationen delar i princip Länsstyrelsens uppfattning att transporter ska ske under normal arbetstid (vardagar kl. 7–18). Det är fråga om så få transporter att detta inte borde innebära några praktiska problem.

För att tillgodose Bolagets intresse av flexibilitet, till exempel vid driftsstörningar, bör villkoret utformas på så sätt att transporter *huvudsakligen* ska ske vardagar mellan kl. 7.00 och 18.00. Transporter utanför denna tidsram bör dock ske endast i nödfall.

Villkor om efterrötkammare (slutligt villkor 6)

Av den tekniska beskrivningen i ansökan framgår inte tydligt huruvida en efterrötkammare kommer att installeras eller inte. Bolaget anger vidare att ett alternativ kan vara att man kommer att kyla ner rötresten genom ett värmväxlersystem. Denna metod är bra för energieffektiviteten. Dock har den inte tillräcklig effekt för att minska metangasproduktionen. Under den varma årstiden är temperaturen i rötrestlagret så pass hög att värmväxling endast ger en mycket begränsad temperatursänkning av den utgående rötresten. För att metangasproduktionen ska avta i väsentlig grad krävs att temperaturen understiger 20°C. Miljöprövningsdelegationen anser att enbart värmväxling inte är tillräckligt för att minska risken för metangasutsläpp.

I Avfall Sveriges Handbok Metanmätningar anges att rötresttankar är den utsläppspunkt på biogasanläggningar som vanligen ger betydande metanföruster. Om anläggningen är försedd med efterrötkammare är utsläppen försumbara medan det på anläggningar där tanken i stället är helt öppen kan utsläpp av metan till atmosfären vara mycket stora (upp till 10 % är en siffra som brukar nämnas). Av rapporten "Systemoptimerad produktion av fordonsgas" från Lunds universitet framgår det också att läckage av metan från biogasproduktion kan vara betydande från flera olika delar av anläggningen. Utöver att läckaget av metan ger upphov till betydande mängder CO₂-ekvivalenter medför det också att den producerade mängden biogas minskar vilket påverkar energibalansen negativt.

Ytterligare ett motiv till att ha efterrötkammare är att försäkra sig om en robustare process, mindre känslig för störningar. Vid eventuella problem i rötkammaren kan dessa till viss del pareras genom att anläggningen är försedd med en efterrötkammare med gasuppsamling. Miljöprövningsdelegationen vill också påpeka att de biogasanläggningar av motsvarande storleksordning som byggts på senare år eller som är under projektering, på sökandens initiativ vanligtvis är försedda med efterrötkammare. Denna teknik får därför anses utgöra bästa möjliga teknik i dagsläget.

Mot denna bakgrund anser Miljöprövningsdelegationen att ett villkor beträffande krav på efterrötkammare ska fastställas med följande lydelse.

"Anläggningen ska vara försedd med tät efterrötkammare med gasuppsamling och avledning till gashanteringsystemet. Efterrötkammaren ska utformas och dimensioneras så att det säkerställs att gasproduktionen avstannar innan rötresten leds till rötrestlagret."

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen delar Bolagets syn på att den av Länsstyrelsen föreslagna delegationen D1 ska utgå. Transporter och vägar utgör en del av lokaliserings- och tillåtlighetsfrågan och är därför mindre lämplig att delegera.

Miljöprövningsdelegationen anser emellertid att det finns motiv för att till tillsynsmyndigheten delegera möjlighet att föreskriva ytterligare villkor i den händelse att nya substrat godkänns, vilket är möjligt enligt slutligt villkor 4. Detta ger en önskvärd flexibilitet i tillståndet. Ett exempel är om något substrat kräver hygienisering och sådana tankar för uppvärmning behöver installeras.

Vidare bör det delegeras till tillsynsmyndigheten att vid behov meddela villkor beträffande omhändertagande av eventuellt förorenat dagvatten vid anläggningen. Av ansökan framgår att Bolaget planerar att samla upp dagvatten från hårdgjorda ytor i någon form av damm innan det avleds till ytvattenrecipient. Detta får betraktas som ett åtagande av Bolaget och ingår därför i villkor 1, det så kallade allmänna villkoret.

Vad gäller en framtida uppgraderingsanläggning, ser Miljöprövningsdelegationen inget hinder att det delegeras till tillsynsmyndigheten att vid behov meddela de ytterligare villkor som kan komma att krävas om detta blir aktuellt. I villkor för gasuppgraderingsanläggningar regleras vanligtvis att metanläckaget får uppgå till högst 0,5 % (alternativt 1 % på grund av teknikval med mera) av inkommande metanmängd. Övrig miljöpåverkan från en tillkommande gasuppgraderingsanläggning regleras redan av de föreskrivna villkoren.

Igångsättningsmedgivande

Om Miljöprövningsdelegationen funnit att verksamheten är tillätlig och om verksamhetens snara genomförande är angeläget, får delegationen i särskilt beslut meddela tillstånd till de arbeten som behöver utföras, ett så kallat ingångsättningsmedgivande (se 22 kap. 26 § andra stycket jämfört med 19 kap. 5 § miljöbalken). Detta gör det möjligt att vissa arbeten kan utföras redan innan tillstånd och villkor lämnas. Att i ett första skede avgöra om verksamheten är tillätlig, kan vara motiverat av processekonomiska skäl. Det kan spara tid och pengar.

När det gäller förutsättningarna för igångsättningsmedgivande har Miljööverdomstolen i rättsfallet MÖD 2003:95 bland annat kommit fram till *dels* att beslutsunderlaget måste vara detsamma som vid en efterföljande tillståndsprövning, och *dels* att uttrycket ”de arbeten som behöver utföras” avser enbart utförandet av en viss i medgivandet angiven del av anläggnings- eller byggnadsarbetena. För att inte påverka den slutliga prövningen ska ett igångsättningsmedgivande inte omfatta sådana arbeten som gäller reningsanordningar eller utformningen av processtekniken.

För att igångsättningsmedgivande ska vara aktuellt krävs också att verksamhetens snara genomförande är angeläget, vilket innebär att det av ansökan måste framgå varför det är angeläget.

I det ovanstående har Miljöprövningsdelegationen kommit fram till att tillstånd kan lämnas till verksamheten enligt Bolagets ansökan. Delegationen ser då inga processekonomiska fördelar med att avgöra tillåtlighetsfrågan särskilt i förening med ett igångsättningsmedgivande. Till detta kommer att Bolaget i sin ansökan inte har redogjort för varför det är angeläget att påbörja anläggningsarbeten och inte heller vilka anläggningsåtgärder som åsyftas. Under hand har Bolaget i och för sig meddelat att byggnationen måste vara klar för att beviljat investeringsstöd ska betalas ut, men enligt delegationens mening är detta inte tillräckligt för att ett igångsättningsmedgivande ska komma i fråga. Av betydelse är också att det finns vissa invändningar från kringboende. Sammanfattningsvis ska yrkandet om igångsättningsmedgivande avslås.

Verkställighet

Utgångspunkten är att ett tillstånd inte ska tas i anspråk förrän det har vunnit laga kraft. Detta är naturligt eftersom tillstånd kan röra många olika intressen och vara av mycket ingripande art. När det finns skäl till det får dock Miljöprövningsdelegationen förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft (se 22 kap. 28 § första stycket första meningen jämförd med 19 kap. 5 § miljöbalken). Eftersom ett verkställighetsförordnande är ett undantag ligger det på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Det måste också krävas att verksamhetsutövarens intresse med viss marginal väger tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan tillståndet får tas i anspråk. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras (se rättsfallet NJA 2012 s. 623 punkt 13).

Precis som när det gäller yrkandet om igångsättningsmedgivande har Bolaget i sin ansökan inte redogjort för några skäl för ett verkställighetsförordnande. Eventuella olägenheter av att ett beviljat investeringsstöd inte kan

betalas ut kan inte ensamt motivera att tillståndet ska få tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Det är fråga om en nyetablering och det finns motstående intressen. Enligt Miljöprövningsdelegationens mening saknas skäl till ett verkställighetsförordnande.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser mot bakgrund av miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. att de av Bolaget gjorda åtagandena och de villkor som finns i detta beslut utgör tillräckliga försiktighetsmått för att tillstånd ska kunna lämnas för verksamheten.

Information

Detta tillstånd befriar inte Bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Miljöprövningsdelegationens prövning av verksamheten omfattar endast bestämmelserna i 9 kap. miljöbalken och omfattar inte åtgärder som kräver tillstånd eller anmälan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Sprängning, grävning eller vatten- och rörläggning inom vattenområden är exempel på åtgärder som är vattenverksamhet. Detta tillstånd omfattar heller inte prövning enligt kulturmiljölagen (1988:950).

Vidare erinras speciellt om

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel (förordning om animaliska biprodukter)
- kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 av den 25 februari 2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen

(den så kallade abp-lagstiftningen).

EU-lagstiftningen kompletteras av Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur, som bland annat reglerar ansökningsförfaranden och kostnader för godkännande. Av lagstiftningen framgår bland annat de regler som måste följas när animaliska biprodukter ska rötas för att ett gott smittskydd ska säkerställas. Detta innebär att krav på hygieniseringssteg med mera kan ställas beroende på vilka substrat som behandlas i anläggningen. Jordbruksverket är såväl tillstånds- som tillsynsmyndighet enligt denna lagstiftning.

Alla som bedriver eller har bedrivit en miljöfarlig verksamhet har ansvar för efterbehandling av mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är förorenade. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta framgår av 10 kap. miljöbalken.

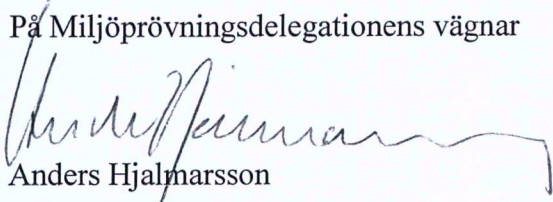
Länsstyrelsen har inte överlåtit tillsynsansvaret till Herrljunga kommun enligt 2 kap. 29 § andra stycket miljötillsynsförordningen (2011:13) för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd. Därför är Länsstyrelsen tillsynsmyndighet för den aktuella verksamheten.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt (se bilaga 2).

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har deltagit Anders Hjalmarsson, ordförande och Gudrun Magnusson, miljöskakunnig. Ärendet har beretts av Stig Karlsson, Miljöskydds-enheten.

På Miljöprövningsdelegationens vägnar

Anders Hjalmarsson

Bilagor:

1. Karta över verksamhetsområdet
2. Hur man överklagar

Sändlista:

Extern

Naturvårdsverket
Havs- och vattenmyndigheten
Herrljunga kommun, Bygg- och miljönämnden
Trafikverket
Räddningstjänsten Herrljunga
Lars-Göran Björkegren, Fröstorpsvägen 16, 524 41 Ljung
Anita Hallgren och Lennart Hallgren, Fröstorpsvägen 15, 524 41 Ljung
Mats Mattsson och Marianne Spångberg, Fröstorpsvägen 17, 524 41 Ljung
Ingvar Johansson, Fröstorpsvägen 6, 524 41 Ljung
Carl-Gustav Carlsson, Fröstorpsvägen 10, 524 41 Ljung
Lars Carlsson och Elsie Carlsson, Fröstorpsvägen 1, 524 41 Ljung

Gun-Britt Samuelsson, Fröstorpsvägen 8, 524 41 Ljung
Britt-Marie Johansson, Fröstorpsvägen 11, 524 41 Ljung

Internt

MPD (Anders Hjalmarsson, Gudrun Magnusson, Rättsenheten/Göteborg)

Miljöskydds-enheten/Stig Karlsson

Miljöskydds-enheten/Elisabeth Lindqvist

Kulturmiljö-enheten/Leif Johansson

Samhällsbyggnads-enheten/Torbjörn Sahl

Naturvårds-enheten/Martin Goblirsch

Vattenvårds-enheten/Aster Asgedom

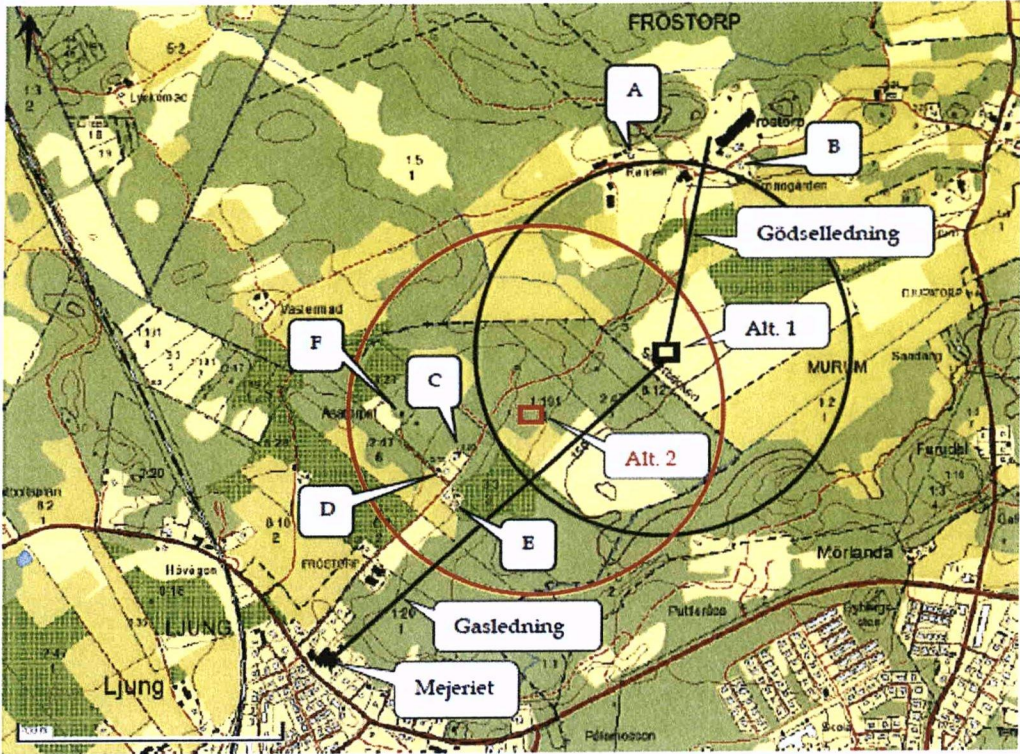
Expeditionen

Akten

Innehåll

TILLSTÅND TILL BIOGASANLÄGGNING PÅ FASTIGHETEN FRÖSTORP 3:22 I HERRLJUNGA KOMMUN	1
BESLUT	1
VILLKOR	1
Allmänt	1
Rötningsanläggningen.....	1
Utsläpp till mark och vatten	2
Lagring och transport av rötrest och stallgödsel.....	3
Buller	3
Kemiska produkter och farligt avfall	3
Kontroll av verksamheten.....	4
DELEGATIONER	4
IGÅNGSÄTTNINGSTID.....	4
INGÅNGSÄTTNINGSMEDGIVANDE OCH VERKSTÄLLIGHET	4
KUNGÖRELSEDELGIVNING	4
REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET	5
BAKGRUND	5
TIDIGARE TILLSTÅNDSBESLUT	5
SAMRÅD.....	5
ÄRENDETS HANDLÄGGNING.....	5
KLASSIFICERING AV VERKSAMHETEN	6
YRKANDEN	6
BOLAGETS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN	6
PLANERAD VERKSAMHET.....	6
LOKALISERING.....	8
MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	8
Alternativa lokaliseringar	8
Miljömål	8
Miljökvalitetsnormer	9
Förutsedd miljöpåverkan.....	9
Utsläpp till luft.....	9
Utsläpp till vatten.....	9
Buller.....	9
Transporter	10
Energi	10
Beredskap vid driftstörningar och eventuella olyckor	11
YTTRANDEN	11
LÄNSSTYRELSEN	11
BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN I HERRLJUNGA KOMMUN	15
TRAFIKVERKET	15
LARS-GÖRAN BJÖRKEGREN MED FLERA BOENDE LÄNGS FRÖSTORPSVÄGEN	15
BOLAGETS BEMÖTANDE AV YTTRANDEN	15
LÄNSSTYRELSENS YTTRANDE	15
Villkor 2.....	15
Villkor 3.....	15
Villkor 5.....	16
Villkor 9.....	16
Villkor 10.....	16
Villkor 11.....	16

<i>Villkor 12</i>	17
<i>Villkor 13</i>	17
<i>Delegation D1</i>	17
LARS-GÖRAN BJÖRKEGREN MED FLERAS YTTRANDE.....	17
MILJÖPRÖVNINGSDELEGATIONENS BEDÖMNING	18
PRÖVNINGSPUNKTER	18
MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	18
INDUSTRIUTSLÄPPSFÖRORDNINGEN	18
TILLÅTLIGHET.....	18
TILLSTÅNDETS OMFATTNING	19
VAL AV PLATS	19
MILJÖKVALITETSNORMER	19
MILJÖMÅL	19
VILLKOR	19
<i>Villkor 2 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 2)</i>	19
<i>Villkor 3 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 3)</i>	20
<i>Villkor 5 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 5)</i>	20
<i>Villkor 9 i Länsstyrelsens förslag</i>	20
<i>Villkor 10 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 10)</i>	20
<i>Villkor 11 i Länsstyrelsens förslag</i>	20
<i>Villkor 12 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 11)</i>	20
<i>Villkor 13 i Länsstyrelsens förslag (slutligt villkor 12)</i>	21
<i>Villkor om efterrötkammare (slutligt villkor 6)</i>	21
DELEGATIONER	22
IGÅNGSÄTTNINGSMEDGIVANDE.....	22
VERKSTÄLLIGHET	23
SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	24
INFORMATION.....	24
HUR MAN ÖVERKLAGAR.....	25

Alternativa lokaliseringar, Alt 1 och 2, samt närboende A-F. Ringarna anger 500 meters radie från centrum av anläggningen. Anläggningen ska placeras enligt lokaliseringsalternativ 1.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län har den 16 juli 2014 med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932) förordnat att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse.

Kungörelsen ska inom 10 dagar härefter införas i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Alingsås Tidning/Elfsborgs Läns Tidning, Borås Tidning och Göteborgs-Posten.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen (adressen framgår av beslutet) och hos kommunkansliet i berörd kommun.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Var ska beslutet överklagas?

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Adressen framgår av beslutet.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till länsstyrelsen **senast den 20 augusti 2014**.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat.

I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, personnummer/ organisationsnummer och telefonnummer,
- vilket beslut ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer samt
- hur ni anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Om det finns motparter i ärendet bör ni ange deras namn, adress, och telefonnummer.